

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	4 Korona
Fél évre	2 Korona
Negyed évre	1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl

A mindszenti takarékpénztár.

Kicsi a mustármag, de terebélyes fává fejlődik, s rajta az ég madarainak ezrei tanyáznak. Ily mustármag kora megvolt a mindszenti takarékpénztárnak is, a midőn 1871 évben „Önsegélyző egyesület“ czimen — havi 50 krajczáros befizetéssel — megalakult.

E mustármag csiraképes volt, kikelt nem csak, de reménységen felüli erős fejlődésnek indult úgy, hogy már pár évre: 1876-ban az önsegélyző egyesület tagjai által befizetett havi 50 krajczárt tagonként 37 frt 50 krajczárt tett ki.

Tehát 1876-ban kezd a pénzüntézet fája terebélyes ágakat hajtani, takarékpénztárrá alakul 1200 drb. részvénynyel, egynek-egynek névértéke 50 forint volt. A részvénytőke 60,000 frt; a tartalék alap: 15,000 frt.

Az intézet fája azóta gazdag lombúvá fejlődött s fejlődik ma is s nem missziója magaslatán áll.

Az első évben, vagyis 1876-ban a leszámított váltó összeg: 73.559 frt s a betét 21.325 frt

1886-ban, tehát 10 éves fenállása idején a leszámított váltó: 228.868 frt s a betét 55.719 frt.

1898-ban pedig a váltó összeg: 285.652 frt.

Az utolsó üzletévben, vagyis 1900. évben forgatott 4,447.810 koronát s a betett összeg volt 239,945 korona 77 fillér.

A pénzüntézet e hó 17-én tartotta évi közgyűlését. Eppen e körülmény szolgál okul, hogy lapunk vezető ezikkében vele foglalkoztunk.

E pénzüntézet következetes fejlődésnek örvend, s ha meggondoljuk azt, hogy Mindszent oly közeli nagyvárosokkal van környezve, mikben több rendbeli pénzüntézetek, virágzó takaréktárak vannak, mikkel a versenyt a mi pénzüntézetünk alig állhatja meg, méltán elismeréssel adózhatunk azoknak, kik lelkiismeretes, pontos és körültekintő tapintatos eljárásukkal

oly népszerűvé s keresetté tették pénzüntézetünket.

Ily gondos vezetés garanciát nyújt arra nézve a jövőre is, hogy e pénzüntézet, — mely a kis mustármagból nőtt oly terebélyes fává — késő unokáink számára is fenmarad, s a czélt, melyre hivatott, hasonló sikerrel szolgálja, jó teteményeül maradand a késő utókornak, s büszkesége leend a községnek. Adja Isten úgy legyen!

Hh . . .

Bizottsági tárgyalások. A községi szervezési szabályrendeletben számos oly félszeg intézkedések foglaltatnak, melyeknek módosítása, helyesbítése, pótlása vagy kiegészítése sürgős szükségét képez.

A szabályrendelet módosítására a községi képviselőtestület még az elmúlt évben küldött ki egy bizottságot, majd annak tagjai közé újakat kért föl ez év folyamán, s ez a bizottság mult csütörtökönült össze a község háza tanácstermében tárgyalásokra.

Hogy a bizottság tárgyalásai milyen szándékkal indultak meg, a közérkölcsök igazi elvadulásának jellemzésére legyen csak elég annyit fölemlíteni, hogy már a képviselőtestület ezen bizottságnak a tisztviselői fizetések változtatására megbízást sem adott, csupán a szabályrendeletben észlelhető ellentmondások kiigazítását és egyes hiányok pótlását czélozta: Haász Juda nem kisebb dologgal kezdte, mint hogy vegyük el Pap Akos utódjától a jegyzői földeket, adjunk a következő jegyzőnek 56 hold föld helyett — a miért eddig 900 forint hasznobért is kapott Pap Akos, — mindössze 223 frt 87 krajczárt, hogy így a jegyzőnek legyen 600 forintja, ami igen tisztességes javadalmazás, mert hiszen neki már van egy jelöltje, aki 400 forintért is hajlandó a jegyzői állást betölteni.

Es Haász Juda, akit még csak a gyanu se érhet olyan irányban, mintha ő egyes pártbembereit valamikor a község pénzéből jutalmaztatta volna, meg is indokolta ezen javaslatát azzal, hogy a községnek spórolni kell.

Helyes!

De hát akkor mért ajánl meg 600 forintot, mikor neki már van is jegyzője — 400 forintért?

No és ha spórolnak, mért iktatjuk éppen most szabályrendeletbe a többi tisztviselők fizetésének emelését? Mért adunk a többiek fizetésének javítására 1620 koronát? Mért adunk Dr. Szóbl Lipótnak és Koncz Lajosnak „személyhez kötött“ négyszáz korona külön díjat, mikor a spórolás szempontjából ez tán nem is járja? Hiszen ha következetesen takarékoskodunk, most mindjárt 2420 korona marad meg a köz-kasszába?!

Hát szabályrendelet-módosító Haász Juda ur mért nem tess indítványt es irányban a képviselő-testület elé?

Hát megmondjuk mi, hogy miért nem teszi.

Nem teszi azért, mert egy ilyen indítvány elfogadása ellenkeznek a képviselőtestület tisztességérzetével. Ellenkeznek a józan fölfogással; ellenkeznek a méltányossággal; ellenkeznek a munka becsületével is. De ilyen indítványra szükség sincsen, mert tudja jól mindenki, hogy a mint jussa van Haász Judának ahhoz, hogy fáradságos munkája után gőzmalmából és óriási bérleteiből töképezeneket gyűjtve gondtalanul éljen, épp úgy szüksége van annak a köztisztviselőnek ama nyomorult néhány forintra, mit a képviselőtestület és a törvény számára biztosítottak.

Nagyon jól tudja ezt Haász Juda; tudják jól a többiek is.

Mért akarja hát most Haász Juda a jegyző fizetését megosonkitani, megmondjuk azt is.

Azért talán, mert neki már van egy jegyzője, a ki elvállalná a hivatalt 400 forintért is?

Dehogya is azért!

Azért cselekszi ezt Haász Juda, mert csufosan megrongált egykori népszerűségét akarja piacra vinni, hogy ott elkiáltsa a népek; ime, drágalátós, kedves, édes, jó atyámfiai, becsületes, derék mindszenti polgárok, nézzetek ide, bámuljatok meg engem, én vagyok a ti megváltótok, csak én akarom a község javát, csak az én szívem dobog szeretettel irántatok, csak én menthetlek meg titeket a bajtól, fogjatok hát velem kezét, most van csak igazi al-

kalom a vagyonosodásra, vegyük el a jegyző földjeit, akkor aztán boldogok leszünk itt éppen úgy, mint a másvilágon.

Csak a vak nem látja, hogy ez így van.

Igazi szerencse, hogy a mindszenti nép nem olyan vak, mint a minőknek Haász Juda képzeli.

A mindszentiek nagyon jól tudják, hogy a Haász Juda malma — ha örül — nem csak buzalasztet örül csupán.

Kínáltak már onnan a mindszentieknek korpát is.

Nem sokat ugyan, csak úgy — egy szakajtóval! . . .

Jelmez-estély.

A mindszenti „Polgári Kör“ folyó hó 17-én tartotta meg jelmez-estélyét, mely miként előre is látható volt, — úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült.

Már este 8 órakor zsufolásig voltak megtelve Bertók János összes helyiségei a nagy közönséget teljesen fölviszonyozták a jelmezesek és állarczosok jóízű módjakkal.

Több mint 20 jelmezese és állarczos volt, kiknek személyazonosságára számos fogadás esett. De a legtöbb fogadás a kitűnő izléssel öltözött menyasszony személyére történt, kinek jelmeze alatt Seres Lajosné urnő volt.

Mikor azonban a jelmezesekről beszámolunk, bocsánatot kérünk, ha a névsorból netán valaki véletlenül kimarad. Lehetetlenség volt őket pontosan összeírni, tehát csak a következőket említhetjük meg: Seres Lajosné (menyasszony), Szobotka Irénke (új királynője), Farkas Erzsike (postás), Hevesy Juliska (éjji tündér), Hevesy Irénke (magyar leány), Hevesy Katinka (orgona virág), Ivanics Teréz (rózsa jelmez), Apró Balázné (kártyavetőnő), Walter Józsefné (bakfis), Weisz Rózsika (gólya), Acs József (juhász), Keresztes József (bohóc), Walter József (bohóc), Nagy Gyula (uri hölgy), Erhardt Bernát (betyár), Erdélyi József (pap), Korom Lajos (bohóc), Kuk Miklós (ördög), Tóth János (szinigazgató), Salamon József (jogász).

A közönség hangulatát különösen fokozta a confetti dobálás és a világposta levelező-lap iránt az érdeklődés.

Igen szép sikerrel árusították a levelező-lapokat Farkas Erzsike kisasszony postás jelmezében, valamint Ivanics Teréz kisasszony.

A kedélyeket legjobban felhangolta a dominó-négyes, melynek vége felé a négyest rendező, Löwy Gyula ur, az állarczosokat levettette. A négyest negyven pár tánczolta.

Szünórakor a rendezőség egy szépen sült malacozsal, borral és — fakanalakkal lepte meg azokat, kiket legsikerültebb jelmezeseiknek ítélte, nevezetesen Seres Lajos-

né és Apró Balázné urnőket, Farkas Erzsike, Szobotka Irénke és Ivanics Teréz kisasszonyokat, valamint Keresztes József urat. Persze a malaczból és borból legkevesebb a nyerteseknek jutott, amennyiben a közönség hamarosan széjjel szedte azokat.

Ugyancsak szünórakor lett megállapítva a legtöbb levelező-lapot nyert hölgy is Pap Rózsika kisasszony személyében, kinek a rendezőség egy szép albummal kedveskedett.

Ezután kezdődött még csak a táncz igazában s tartott világos viradtig, mikor is a közönség a legjobb hangulatban tért haza.

*

A „Polgári Kör“ elnöksége a következő számadást és nyilvános nyugtázást közli:

A február 17-én tartott jelmez-estélyen bevétel volt 259 korona, kiadás 127 korona; e szerint a tiszta jövedelem 132 korona.

Felülfizettek: Dr. Mülek Lajos 10 koronát, Weisz testvérek 2 korona 40 fillért, Agai Adolf (Félegyháza), Geigner Lipót, Lusztig testvérek, Falta Gyula, Bertók Mariska, Rác Ignác, Tary István, Bándi Imre 2—2 koronát, Keller Lajos 1 korona 80 fillért, Gyapjas Pál, Elek Ignác, Lusztig Ferencz, Schönfeld Márton, özv. Danicska Józsefné, Gémes Lajos, Székelyné (Vásárhely), Jagicza Vinóze, Büchler Gábor és Baksai József 1—1 koronát, Bertók Teruska, Koncz Lajos, Sóllya Gyula és Vigh Gyula 80—80 fillért, Pap Pál Pálné 60 fillért, Molnár Imre, Diamant Jenő, Löwy Gyula, Biró Gábor, Walter József és Lipták Jenő 40—40 fillért, Procska Mihály és Székely Imre 30—30 fillért, Apró Balázs és Zsirkó Ernő 20—20 fillért. — Ugy a felülfizetőknek, valamint a siker érdekében működő rendezőségnek is hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség.

VEGYESEK.

— **Közgyűlés.** Mindszent község képviselő-testülete f. hó 23-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya a községi helypénzszedési jog mikénti kezelése volt. Oriási vitát és botrányos veszekedést szült ez ügy, amennyiben teljesen személyeskedéssé fajult. Végül is azon határozat mondatott ki, hogy a község még ez év folyamán házilag kezelte a helypénzszedést és annak eszközlésére Pap Mihály I. esküdtet bizza meg. Ellenőrnek pedig Bugyi Mihály esküdtet küldte ki.

— **Viharos értekezlet.** Az a bizottság, mely folyó hó 20-án a szervezési szabályrendelet módosítására ült össze, nézetünk szerint eltévesztette sajátképpel céljait, mikor a hiányok pótlása helyett a jegyzői fizetés rendezésének kérdését vette tárgyalás alá. A bizottság nincs is erre feljogosítva,

de nem is úgy tárgyalta ezt a kérdést, mint a hogy méltó lenne annak fontosságához. Tóth Mihály bíró elnöklése alatt kezdődött a tanácskozás, melynek során a bizottság szabályrendeletbe iktatandónak jelezte a közgyűlés múlt évi azon határozatát, mely egyes tisztviselők jövedelmének emeléséről szól. Ezt követőleg Wimmer Károly megfontolás tárgyául fölvetette azon eszmét, hogy a mennyiben a jegyzői földek már szinte haszonvehetetlenek, nem volna-e tanácsos szabályrendeleti úton arról gondoskodni, hogy a földek kerüljenek községi kezelés alá, viszont pedig a jegyzőnek megfelelő összegű kárpótlás nyújtassék. Haász Juda menten kiszámította, hogy a jegyzői földek használhatóvá tétele évente mily kiadásába kerülne a községnek, vagyis milyen kárt okozott Pap Akos a földek eddigi bérbeadásával, indítványozza tehát, hogy ezeket a kiadásokat térítse meg a következő jegyző, vagyis vegye el a község a földeket, a kárpótlásból pedig vonja le a föld trágyázásának költségeit, s össze-vissza adjon az új jegyzőnek 223 frt 87 krajczárt. Tary István főszolgabíró csudálatosnak tartja a fejtegetőre állított okoskodást, hogy a mai jegyző által okozott károkat az utóda fizesse meg. Egyébként is méltatlanság, hogy mikor a többi tisztviselők fizetését emeli a képviselő testület, éppen a jegyző jövedelmét törjék le minden elfogadható ok nélkül. Indítványozza, hogy hagyassék meg a föld a jegyző használatában továbbra is, ha mégis másként határozná a közgyűlés, adjon a jegyzőnek igazságos ellenértéket az elvett jövedelemért, fizessen évente 750 forintot, a mely összegre szakértő gazdák értékelik ma is az 56 hold földnek jövedelmét. Wimmer Károly 200 frttal többet hajlandó adni, mint Haász Juda, a ki ismét előállt javaslatának védelmére, e közben azonban oly mérges közbeszólásokat provokált képzetető fejtegetéseivel, hogy a tanácskozás teljesen személyes harozá fajult el, s Wimmer Károly és Tary István el is távoztak a tanácssteremből. A szitkozódások közepette már ököltre került a sor, mikor Haász Juda ünnepélyesen kijelentette, hogy megsértett egyéni becsületét legközelebb egy rőpiratban fogja megvédelmezni. Az erre támadt általános hahótában aztán véget ért a czivódás, de maga a tárgyalás is, hétfőre halasztatván el az épületes tanácskozásnak folytatása.

— **Gyűlés.** E hó 17-én tartotta a helybeli takarékpénztár a 25-ik üléstéről rendes közgyűlést. Ez alkalommal tisztikara is választás alá esett. A választás eredménye ez: Elnökké választott Keller Lajos plebános, alelnökké Schlesinger Juda, igazgatóvá Wimmer Károly, felügyelő bizottság tagjaivá: Vigh Gyula, Haász Juda, Schwartz Lipót, Megyeri Pál, Keresztes Nagy Sándor. Az összes választottak a régiek, kik mint ilyenek már a múltkor

szolgálták a pénzügyintézetet. A pénzforgalmi kimutatást vezető cikkünkben találja az olvasó, még csak azt említjük meg, hogy az 1200 drt. részvény 155 részvényes kezén van. Osztalékot adott részvényenkint 7 koronát. A közgyűlés Wimmer Béla fizetését 200 koronával felemelte.

— A jegyzői földek kérdése foglalalkoztatja ma a község egész közönségét. Általános a megbotránkozás ama példátlan eljárás fölött, mit ez ügyben a népszerűség hajhászásában végletekig jutott dicső tribun, Haász Juda akar egyes képviselőkre erőszakolni. A míg Pap Akos volt a jegyzői hivatalban, Haász Juda urat, a ki most olyan önzetlenül vette lelkére a községi vagyont kezelésének ellenőrzését, soha, egy pillanatra se bántotta az a fájdalmas gondolat, hogy a bérlők kiélik a jegyzői birtokot. Pedig akinek olyan óriási és nagy hasznot hajtó bérlétei vannak, mint nékie, tudni kellett volna saját tapasztalásból, hogy baj éri a gazdát, a község közönségét, úgy hozná hát magával a községnek mindenek fölött való érdeke, hogy felvilágosítván a bajokról a képviselő-testületet, vétesse ki a jegyző kezéből a földet, javíttassa, műveltesse azt házilag, a jegyzőnek pedig adjon a földért olyan kárpótlást, a minőt az megérdemel. Huszonöt esztendő alatt éppen 25 szőr tette volna ezt meg Haász Juda ur; de hát Haász Juda ur bölcs ember, igazságos ember, a nép érdekeiért rajongó, őszinte és önzetlen férfiú, azért hát csak úgy titokban fájt a lelke és hullottak könnyei a miatt, hogy a jegyzői földek tönkre mennek. De most már nem bírja tovább. Trágyáztatni akar. Bizonyosan a saját bérelt földjeinek szánandó sorsa hatotta meg érzékeny lelkületét.

— Könyvtár megnyitás. A mindszenti „Polgári Kör“ választmánya ez uton értesíti a kör összes tagjait, hogy mai naptól kezdődőleg a könyvtárt a tagok rendelkezésére bocsátja. A könyvtári hivatalos óra vasárnap délután 2—5 óráig.

— Jegyzőjelölt. Még üresedésbe se jutott a községi jegyzői állás, pályázat sincs hirdelve természetesen annak betöltése iránt, mert hiszen akár évekig elhúzódhatik a mindszenti rothadt állapotok miatt ezen kérdésnek végleges megoldása: és ime Haász Juda urnak már megvan a maga jegyző-jelöltje. A csütörtöki bizottsági ülésen tudomásul adta Haász Juda ur, hogy ő a község iránti szeretettől sarkalva, már kiválasztotta Mindszenti község leendő jegyzőjét Antal András ur szemelvében, a ki kerekesszámu 400 forintokért hajlandó a hivatal ügyeinek intézésére vállalkozni. Azon a mérhetetlen önhittségen, mely Haász Juda urnak ezen kijelentésében megnyilatkozik, nincs mit megbotránkoznunk; mert ha XIV. Lajos elmondhatta magáról, hogy „az állam én vagyok“, Haász Juda ur is álmodhatik olyan badarságot:

„én vagyok a képviselőtestület!“ Persze, hogy ez az álom aztán álom is marad. Nem lehet azonban eléggé csodálkoznunk azon, hogy Csongrádvármegyében akad egy jegyző, egy derék fiatal uri ember, aki Haász Judának képes olyan ajánlatot tenni, mint a minő közre van bocsátva. Ha Antal András ur a Haász Juda titkára vagy jószágigazgatója akarna lenni, értenők elhatározását; de hogy egy közigazgatási tisztviselő a képviselő-testület mellőzésével, no meg bizonyos hatóságok tudtán kívül akarna állást nyerni: ez valóban érthetetlen előttünk. Annyira érthetetlen, hogy mi ezt a kijelentést csakis a legnagyobb fentartással fogadjuk, s szívesen adunk a t. jegyző urnak módot és teret arra nézve, hogy ez ügyben a tiszta igazsággal bennünket megismertessen.

— Nagynevű földinket B. S.-t Ujszászon egy öt koronást nyomó préssel egyetemben egy jászladányi illetőségű társával letartóztattak. Bővebb adatok hiányzanak.

— A vetés idejének közeledtével említés nélkül nem hagyhatjuk, a mit különben régen tud mindenki, hogy nincsen hazánkban czég, mely nagyobb bizalomnak örvend, mint Mauthner Odön világhírű budapesti magkereskedése. Különösen megbízhatók gazdasági magvai, melyek közül impregnált takarnány répamagjai párjukat ritkítják, de kerti magvai is minden versenyen felül állanak. Nagyon csodálkoznánk, ha akadna csak egyetlen hazai gazda, vagy kertész, a ki külföldről hozatna magot, mikor — miáltalánosan ismeretes, a Mauthner féle magvak ép oly elterjedtek és közkedveltek külföldön, mint idehaza Magyarországon.

— Templomi ügy. A helybeli róm. kath. templomban a böjti időszak folyamán minden pénteken délután 3 órakor sz. beszéddel egybekötött böjti ájtatosság tartatik. A böjti szónok Thury Károly helybeli segédlelkész ur.

— Mostoha gyerekek. Szomorú valóság nem szorul egy szóval se bizonyításra, hogy az elhalt szülők árvái, a szegény mostoha gyerekek milyen sorban, milyen kegyetlen bánásmódban szoktak részesülni. A mostohák sorsa bizony nem irigylendő még akkor se, ha a szegény árvák már annyira felnöttek, hogy embernyi emberek váltak belőlük, s egy-kettő oda is vitte belőlük, hogy például mindszenti jegyző lett a szerencsétlenekekből. Lelketlen mostohájuk irigyi tőlük még a betevő falatot is. Neki magának gőzmalma és nagy bérlétei vannak ugyan, jómódu, tehetős és befolyásos ember; a gyerekek szülőanyjának is megvan a saját vagyontája; de a köszivü ember nem csak hogy a sajátjából nem ad az árváknak, de még az igazi örökségükhöz se engedi őket közel. Mert hát ő rettenetes nagy hatalom. Meg aztán spórolni akar. A nagyobb gyerekekről lehuzza a téli kabátot. Minek az? A kisebbik mezit láb jár. Egy jószivü ember csizmacskát kért számára a napokban tőle. Megtagadta azt is. A jószágos édesanya pedig csak nézi-nézi az árvák szenvedéseit. Azt mondják különben, hogy már nem nézi sokáig. Válni fog. Ott hagyja a gonosz lelkü mostohát, mert az anyai szeretet él benne és erősebben lobog, semhogy tovább viselje a

régi gyalázatot. Szenvedő édesanyja, szegény képviselő-testület, hová is jutottál, hová is jutottál.

— Szerencsétlenség. Folyó hó 20-án Gálig György szegvári lakos neje két nő ismerősével beteg rokona látogatására jött Mindszentre. Az utat szánon tették meg. A Bérés-féle iskola táján fordulás közben a roszkor alkalmazott ostorcsapás következtében a lovak megugrottak s a szánt felborították. A rajta ülők kisebb zuzódásokat szenvedtek. Erre a lovakat a kocsis megfékezni nem bírván, a szánal elmenekültek s oly erővel dobálták a szánt jobbra balra, hogy az teljesen szét tört. Gáligné az orrán szenvedett zuzódást. A lovakat nagy nehézséggel birták a járó-kelők megfékezni.

— Gyűlés. E hó 28-án tartja a vármegyei törvényhatósági bizottság rendes tavaszi ülését. Három ügy van a tárgyszorozatban, mi községünkre vonatkozik, nem számítva a közügyeket.

CSARNOK.

Hány évig élhet az ember.

Egy a tizenötödik században született angol, még a tizenhetik században is jó ideig élt és 172 éves kort ért meg. Még 120 éves korában is képes volt nehéz testi munkát végezni. Ez az ember a londoni West-minster apátságban van eltemetve.

Ezenkívül még több angol embert említett a nevezett tanár, akik szintén közel jutottak a 200 éves életkorhoz, azután megemlített egy magyart is, aki 1724. évben Temesvár mellett 185 éves korában halt meg.

Daczára annak, hogy Vespasian idejében a római erkölcsök már meglehetősen meglazultak, mégis hitelt érdemlő adatok tanúsítása szerint az ő idejében egy kis járás népessége között a népszámláláskor 54 százéves, negyven 110 és 140 év között levő és két 150 éven felüli embert írtak össze.

Azon arab törzsek között, a melyek csupán vizet és tejet issznak és csak növényi ételekkel táplálkoznak, még nemrégiben is találtak több 200 éven felüli életű korban levő embert, olyan százéves korot pedig igen sokat, a kik még teljes testi erőben voltak és nagyobb jogosultsággal nősülhettek meg, mint manapság akárhány fiatal ember.

A londoni Szent-Leonardtemplom anyakönyvében kétségtelenül hiteles adatok alapján van megörökítve, hogy Carn Tamás 1588. január 28-án született és 1795. évben halt meg, tehát 207 évig élt, mely idő alatt 12 fejedelem váltakozott az angol trónon.

Feltűnő, hogy éppen azon helyeken, ahol az emberek nagyon egyszerű, sőt szűk táplálkozásra vannak szorítva, ott érik el a legmagasabb kort. A keleten és Oroszország szegényes falvaiban lesznek az emberek legöregebbek. Nemrég közölték a lapok egy kimutatást, amely szerint Oroszország egy részében összeirtak 748,327 embert, akik között 2091 ember volt olyan kinek életkora a 100 és 140 év között.

A szentpétervári „Listok“ című lap 1894-ben közölte, hogy egy Kusmiu Iván nevű 138 éves ember tért vissza Szibériából Szent-Pétervárra, aki még egészen erős testű, kifogástalan értelmességgel beszélt, jól hall, jól lát és egyáltalán nem

látszik agg embernek. Emlékező tehetsége is bámulatos. A Pugatschev-féle 18-ik századbeli felkelésre; Krimnek Oroszországgal történt egyesítésére; I. Napoleonnak Oroszországba 1812-ben történt bevonulására és minden egyéb fontos eseményre, mely életében történt, a legélelénkebben visszaemlékezik. Ennek az embernek az atyja is 148 éves korában halt meg.

Herczegovina lakossága között sem ritkák a 100 éves és azonfelüli emberek. Vannak ott egyes hegyi falvak, amelyekben egyáltalán nem is fordul elő olyan eset, hogy az emberek 80-90 éves koron alul halnának meg. Egy 130 éves ember él ott ma is. Juritsch Antal a neve, a Mostari kerület Dreznica nevű falujában lakik, szőlőjét még most is maga műveli és hogy templomba mehessen, vasárnaponként 2 órai utat gyalog tesz meg, mert katolikus templom közelebb nincsen. Igen jól lát. Száz lépésnyiről még minden tárgyat képes jól megkülönböztetni. Szemöldöke oly dúd, mintha bajusz lenne. Gyakran kell levágnia, mert különben nem látna attól. Emlékező tehetsége tiszta, előadása érdekes. Atyja 120 éves korában halt el, anyja ellenben csak 92 évet élt.

A „Sabah“ című török lap szerint mostanában halt meg Konstantinápolyban egy Mevlud effendi nevű ember, a ki 135 évet élt.

Maffens pater Indiáról irt történetében megemlékezik egy Numisde Cogna nevű emberről, aki 370 éves korában halt meg.

Mind ezekről a hosszú életű emberekről bebizonyult, hogy egész életükben igen mértékletesen és egyszerű táplálékokkal éltek.

Fejlegyezték még ezekről a hosszú életű emberekről azt is, hogy közülük legtöbben egész halálukig soha betegek nem voltak, hogy hajnk és fogaik újra kiúrtak, a bőrükön levő ráncok pedig elsimultak.

Hufeland is megemlékszik az ujjászületésnek (regenerációnak) ily eseteiről és a physologia szempontjából e dolog egyáltalán nem lehetetlen, mert hiszen az emberi test a folytonos anyagcsere következtében állandóan megújulásnak van kitéve.

Ezek után a példák után elhíhetjük most már Dr. Simoninak azon állítását, hogy a természet rendje szerint eredetileg az embernek azon sors volt szánva, hogy 200 éves életkort érjen és ekkor végelgyengülésben fájdalom nélküli csendesen hunjon el; mert a természetes halál csak is a végelgyengülés. A ki nem végelgyengülésben, hanem valamely betegség folytán hal meg, az vagy öngyilkos volt, vagy meggyilkolták.

A betegség folytán bekövetkezett halál nem természetes halál; ma pedig úgy áll a dolog, hogy majdnem minden ember valamely betegség folytán pusztul el és hogy mily korán következik ez be, ezt a statisztika bizonyítja, amely szerint a kultúrállamokban az emberek átlagos életkora ma már összesen csak 28 évre terjed.

A gyermekkorban tömérdek emberi élet pusztul el, mert ezen szerencsétlen gyermekek betegségek által megméltelyezett testü szülőktől származnak és már életképtelen testtel jönnek a világra, akik pedig életerős szülőktől származnak és eredetileg rendelkeznek is azon életerővel, mely részükre hosszú életet biztosított volna, ezt az életerőt, ezt a legérdekesebb tőkét, esztelenül elpredálják, amennyiben termé-

szetellenes életmódot követnek, ezáltal testüket gyakran beteggé teszik, tehát folyton gyengitik és szándékosan megfosztják azt az életképességtől. Így azután a mai legtöbb ember élete nem egyéb mint a születéstől fogva többé vagy kevésbé érezhető lassu haldoklás.

Az emberek ezt nem akarják elhinni, testük épségével, egészségével nem törődnek semmit. Mindenki csak az élvezeteket hajszolja. Ha beteg lesz, arra való az orvos, hogy meggyógyítsa, így gondolkozik az emberek legnagyobb része. Arra, hogy minden egyes betegség az életet jelentékenyen megrövidíti, arra nem gondol a mai ember.

Az 50 éves ember ma már öreg, a 60 éves pedig már nem resteli, ha aggasztánnak mondják. Egi ajándéknak tekintenek minden évet, amelyet 60 éven felül megérnek. Ha pedig valaki már 70-80 éves lesz, ez csodaszámba esik.

De hát így kell-e lenni.

Nincs e mód arra, hogy a ki

akar hosszú életü lehessen.

Igenis van, de ennek a módja nem az, hogy az ember könnyelműen betegségekbe sodorja magát, azután pedig patikaszereket egyék és igyék, hanem a hosszú élet elérésének egyedüli módja az, hogy az ember egyszerű, természetes életet éljen és testét megedzei. Ez utóbbira egyedül alkalmas az ugynevezett „Természetes gyógy mód.“

Találkoztak nagy elméjű, az emberiség jóvoltáért lelkesülő, érző szívű emberek, kik ezen természetes gyógyrendszert az emberiség javára megalapították.

Már az ókorban lépett fel Hyppokrates ily irányu tanítással, azonban elnyomták őt a titkos vegyiszerekkel és babonáságokkal kuruzsló arab gyógyiskola képviselői és sajnos, hogy a természetes gyógyrendszernek Hyppokrates után egészen a 18-ik század végeig nem találkozott számbevehető hirdetője.

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos.

Weisz Ignác.

Lusztig Testvérek

domaszéki kertészetéből.

Az alább felsorolt **gyümölcs- és rózsafák**, melyek saját homoktalaju birtokunkban tenyésztettek és kitünő minőségükről előnyösen ismeretek, eladásra kerülvén, van szerencsénk értesíteni, hogy a kertészeti felügyeletet Dobó Antal kertész ur eszközli és így a legmesszemenő felelősséget vállalunk a fák nemesítéséért és a kitüntetétté válásukért.

Az árakat a lehető legjutányosabban állapítottuk meg, darabját faj és nagyságuk szerint 15-25 krig. Százon felüli rendelésnél 10 százalékos kedvezményt nyújtunk.

Megrendelések mindszenti üzletünkben is eszközölhetők. A megrendelt fák itt át is vehetők, esetleg házhoz szállíttatnak.

Arjegyzékkel mindszenti üzletünkben szívesen szolgálnak.

Becsés rendelést kérve, vagyunk

Tisztelettel

Lusztig Testvérek.

Széna eladás.

Jó minőségű gyepszéna van eladó a tófenéki rakodó kertben. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Nyomatott Weisz Ignác könyvnyomdájában Mindszenten.

Figyelemre méltó! A híres **MAUTHNER FÉLE MAGVAK** zacskóin rajt áll a **MAUTHNER-NÉV.** A melyen nincs rajt, az

MAUTHNER ÖDÖN MAGTESZKEDÉS UDAPÉST.

nem MAUTHNERTŐL való és ha mintolyant ajánlják, tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági- és kerti-magvak nem léteznek, mint aminőket **27 év óta szállít**

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése **BUDAPESTEN**

Irodák és raktárak (VII. Rottenbiller-utcza 33. (közúti villamos megállóhelye.)

Elárusító helyiségek (VI. Andrassy-ut 23. (A m. kir. operával szemben)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.